

YAD Youth Against Drugs ry
TOIMINTASUUNNITELMA 2020

YAD Youth Against Drugs ry

Keskustoimisto

Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
yad@yad.fi
puh. 040 827 6250

Toiminnanjohtaja

Janne Paananen

janne.paananen@yad.fi
puh. 040 551 9067

www.yad.fi

Sisällysluettelo

SISÄLLYSLUETTELO	2
1. YAD YOUTH AGAINST DRUGS RY – TAUSTA JA TARKOITUS	3
2. TOIMINTAMUOTOJEN JÄSENTELY	3
3. PAINOPISTEALUEET VUODELLE 2020	4
4. VAPAAEHTOISTIIMIT	4
4.1. INFOPISTE- JA FESTARITIIMI	5
4.2. PÄIHDEKASVATUSTIIMI	6
4.2.1 Kokemusasantuntijatoiminta	6
4.2.2 Kouluttajatiimi	6
4.3. PAIKALLISTOIMINNAN TIIMI	6
4.4. VERKKOVAPAAEHTOISTYÖN TIIMI	7
5. TUKITOIMINTA	8
5.1. TUKITYÖLLISTÄMINEN	8
5.2. KOKEMUSASIAANTUNTIJUUS JA KOKEMUSTIETO	8
5.3. TUKILEIRI- JA RETKITOIMINTA	8
6. VIESTINTÄ	9
6.1. SISÄINEN VIESTINTÄ	9
6.2. ULKOINEN VIESTINTÄ JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN	9
6.3. MATERIAALIT JA AINEISTOT	10
6.4. VERKKOSIVUT JA SOSIAALINEN MEDIA	10
7. KEHITTÄMIS- JA ASIAANTUNTIJATOIMINTA	11
7.1. KEHITTÄMISPROJEKTIT	11
7.1.1 Exp3rt – Kohtaava kokemusasantuntijuus (2018–2020)	11
7.1.2 Itse mutta ei yksin -hanke 2018–2020	11
7.1.3. Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille 2018–2020	12
7.2. VERKOSTOYHTEISTYÖ, KOULUTUS- JA KONSULTAATIOIMINTA	13
7.3. TOIMINNAN SEURANTA JA ARVIOINTI	14
8. RESURSSIT	14
8.1. VAPAAEHTOISET	14
8.2. HALLITUS	15
8.3. TYÖNTEKIJÄT	15
8.4. TOIMINNAN RAHOITUS	15
8.4.1 Julkinen rahoitus	15
8.4.2 Myyntitoiminta ja varainhankinta	15

1. YAD YOUTH AGAINST DRUGS RY – TAUSTA JA TARKOITUS

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistys toimii poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumeusaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihteistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistointaa, toipuvien käyttäjien kokemusasiamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voivat estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä 2020:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja osallisuudelle ehkäisevässä huumetyössä.
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation, verkkosivujen ja materiaalityönnön kautta.
- Tarjota vapaaehtoistyön mahdollisuuksia, tukitoimintaa sekä tukityöllistämistä huumetaustaisille nuorille aikuisille.

YAD toimii valtakunnallisesti, toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Tampereella. Yhdistyksellä on myös nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallistiimejä muutamalla muulla paikkakunnalla.

2. TOIMINTAMUOTOJEN JÄSENTELY

VAPAAEHTOISTIIMIT

INFOPISTE- JA FESTARITYÖ
PAIKALLISTOIMINTA
PÄIHDEKASVATUS
(sis. kokemusasiantuntijuus)
VERKKOVAPAAEHTOISTYÖ
VIESTINNÄN ISKURYHMÄ

TUKITOIMINTA

RYHMÄT
YKSILÖTUKI
LEIRIT
TYÖLLISTÄMINEN
YHDYSKUNTAPALVELU
KOKEMUSASiantuntijuus

VIESTINTÄ

VERKKOSIVUT JA SOME
MATERIAALIT JA AINEISTOT
TIEDOTTEET JA KAMPANJAT
YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN

ASiantuntija- ja kehittämistoiminta

HANKKEET
KOULUTUS
KONSULTAATIO
VERKOSTOT

3. PAINOPISTEALUEET VUODELLE 2020

1. Vapaaehtoisten määrään, osallisuuteen ja jaksamiseen panostaminen sekä vapaaehtoistyön vieminen uusille nuorten areenoille.
2. Nuorten vapaaehtoisten osallistaminen YAD:n viestintään uuden viestintätiimin myötä.
3. Valtakunnallisuuden vahvistaminen kouluttajakoulutuksen avulla ja näin nuorten kanssa työskentelevien aikuisten ehkäisevän työn osaamisen vahvistaminen.
4. Kansainvälisten vaihto- ja oppimismahdollisuuksien tarjoaminen nuorille vapaaehtoisille ja järjestön työntekijöille.

4. VAPAAEHTOISTIIMIT

YAD:n vapaaehtoistoiminnot on järjestetty tiimien muotoon. Jokaisessa tiimissä määritellään toiminnan tavoite ja tarkoitus, sisällöt, ohjauksen vaiheet sekä dokumentoinnin ja arvioinnin muodot. Tiimit ovat valtakunnallisia ja niiden toimintaa ohjaavat YAD:n työntekijät. Vuonna 2020 YAD:ssa toimii viisi tiimiä: infopiste- ja festaritiimi, kokemusasiatuntijatiimi, paikallistoiminnan tiimi, verkkovapaaehtoistyön tiimi sekä uutena viestintätiimi.

Vapaaehtoisten motivointia ja sitoutumista sekä osallisuutta yhdistyksen kehittämiseen toteutetaan muun muassa tiimipäivillä. Tiimipäiville osallistuu yhdistyksen tiimeistä valikoidut aktiiviset vapaaehtoiset ja vastuhenkilöt. Syksyllä järjestettävät tiimipäivät ovat kunkin tiimin omia ja painottuvat koulutukselliseen puoleen ja yhteiseen kehittämiseen. Kevään tiimipäivillä suunnataan opinto- ja palkintomatkalle Eurooppaan kaikkien tiimien voimin yhdessä.

Kunkin tiimin toimintaan on omat koulutuksensa. Osallistuakseen YAD:n koulutuksiin ei tarvitse kuulua tiimeihin tai edes YAD:hen. Erityisesti *Kättä pidempää – päihdekasvatuksen menetelmäkoulutus*, huumeilmiöön ja käyttökulttuureihin pureutuva *Kamakoulutus* sekä puheeksiottoon paneutuva *Meidän pitäisi puhua* -koulutus ovat myös muuten aiheesta kiinnostuneille suunnattuja ja soveltuvat hyvin nuorten parissa työskenteleville aikuisille. Kaikista YAD:n koulutuksista saa todistuksen ja osaamisen tunnistamista jatketaan viime vuonna testattujen digitaalisten osaamismerkkien avulla.

4.1. Infopiste- ja festaritiimi

YAD:n infopiste on keskusteleva, tietoa ja materiaaleja tarjoava ehkäisevän huumeityön kohtaamispaikka, joka voidaan toteuttaa erilaisissa nuorten tapahtumissa. Vertaisvaikutavuus ja vuorovaikutus ovat infopistetoiminnan kantavia elementtejä. Infopiste- ja festaritiimi koostuu 13–35 vuotiaista vapaaehtoisista, jotka haluavat lisätä huumeisiin liittyvää tiedostavuutta sekä pohtia omia päihdeasenteitaan ja keskustella näistä muiden kanssa infopisteillä. Infopisteellä tehdään mm. ”huumetestejä” sekä pyöräytetään ”epäonnenpyörää”. Molemmissa menetelmissä käytetään kyselypatteristoa, jolla osallistetaan kävijöitä pohtimaan omia kantojaan huumeekysymyksiin. Epäonnenpyörä- ja Huumetesti – menetelmät yhdistetään sekä jatkotyöstetään vuoden 2020 aikana. Menetelmien yhdistäminen selkeyttää vapaaehtoisten toimimista infopisteellä. Menetelmä on kevyt ja kävijälle helposti lähestyttävä dialogin käynnistäjä, jossa keskustelun aloittava aihe valikoituu arvontapyörää pyöräyttämällä, mutta jatkokeskustelu voi edetä osallistujan mielenkiinnon mukaan.

Infopisteellä työskentelee 4–8 koulutettua vapaaehtoista tapahtuman ajan. Työ infopisteellä edellyttää viikonlopun mittaisen YAD:n infopistekoulutuksen käymistä. Syventävänä koulutuksena on mahdollisuus osallistua YAD:n kamakoulutukseen, Kättä pidempää -koulutukseen tai SPR:n kanssa joka toinen vuosi järjestettävään Kamavapaat-koulutukseen. Infopisteellä käytännön järjestelyistä vastaa infopistevastaava. Vastaavat käyvät vastaavakoulutuksen ja osallistuvat myös pisteidensä ennakkosuunnitteluun ja valmisteluihin.

Infopistetyötä tehneille vapaaehtoisille järjestetään purku- ja kiitosviikonloppu syksyisin. Viikonloppu tukee vapaaehtoisten jaksamista ja yhteisöllistää ympäri maata toimivia yhdistyksen aktiivisia vapaaehtoisia. Tämän lisäksi viikonloppu toimii tärkeänä osana infopiste- ja festaritiimin kehittämistä.

Festari-toiminnan laajuutta, sisältöjä, vapaaehtoisten hyvinvointia ja festaritiimissä solmittuja kontakteja seurataan sosiaalisen tilinpidon keinoin. Lisäksi festarivapaaehtoiset kirjoittavat festariblogia, jossa kerrotaan festari-kohtaamisista vapaaehtoisten näkökulmasta tekstin, kuvien ja videoin. Festari- ja infopistetyön tiimimateriaalia käytetään jäsentämään ohjausta ja ylläpitämään toiminnan laatua myös vuonna 2020. YAD:n infopisteen voi tilata työntekijöiden ja paikallisosastojen kautta eri tapahtumiin ja tiimiläisistä pyritään löytämään ryhmä kuhunkin tapahtumaan.

Vuonna 2020 tavoitteena on kouluttaa infopistetiimiin 30 uutta vapaaehtoista ja osallistua noin 20 valtakunnalliseen tapahtumaan ja kohdata näissä 2500 nuorta. Lisäksi tarjotaan täydennys- ja kertauskoulutusta jo mukana oleville vapaaehtoisille. Tavoitteena on myös osallistua useampiin tapahtumiin kesäfestareiden ja musiikkigenren ulkopuolelta (kuten nuorten peli- ja sarjakuvatapahtumat sekä sometapahtumat kuten Tubecon ja Assembly).

Vuonna 2019 festivaalityön painopistealueena oli nuorten osallisuuden kehittäminen festivaalityön kaikissa vaiheissa ja osa-alueilla. Festivaalityössä nuorten osallisuuden kokemusta mitataan palautekyselyssä seuraavan väittämän avulla: ”Minulla on ollut mahdollisuus toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen”. Vapaaehtoisten vastausten keskiarvo vuonna 2019 oli asteikolla 1 = täysin eri mieltä - 5 = täysin samaa mieltä: 3,73 / 5. Kysymykseen vastasi yhteensä 29 nuorta. Vuonna 2018 vastausten keskiarvo oli 4,2, joten tähän tulee panostaa entistä enemmän vuonna 2020.

Vuodesta 2017 festari-infopistettä on kehitetty yhä enemmän kohtaavan ja keskusteleavan työn varaan ja erilaisen jaettavan esitemateriaalin määrää on selvästi vähennetty. Aiemmin paperisena jaettu tietomateriaali on siirretty internetiin niin, että se on nuorten saatavilla koska tahansa. Myös tarvittavat päivitykset onnistuvat sähköiseen materiaaliin nopeammin. Vuoden 2019 aikana myös vapaaehtoisten palautteet siirtyivät verkkoon. Kehittämistyötä tehtiin Open Badge – virtuaalisten osaamismerkkien avulla. Tätä suuntausta jatketaan myös vuonna 2020. Paperisen materiaalin vähentämisellä pyritään kestävään kehitykseen ja virtuaalisilla osaamismerkeillä pyritään vapaaehtoistyöllä saadun osaamisen tunnustamiseen ja näkyväksi tekemiseen.

4.2 Päihdekasvatustiimi

4.2.1 Kokemusasiantuntijatoiminta

YAD:ssa kokemusasiantuntijatoiminta toimii vuonna 2020 Exp3rt-hankkeen alla. Kokemusasiantuntijoilla on kolme eri toimintamuotoa: Toni-kohtaamiskoulutus sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille ja ammattilaisille, Ränni- päihdekasvatuskokonaisuus nuorille ja vuonna 2018 alkanut kohtaava kokemusasiantuntijuus, jossa kokemusasiantuntijat ovat mukana nuorten aikuisten arjessa, esimerkiksi työpajoilla tai päihde- ja sosiaalityön yksilötapaamisissa.

YAD:n perustyö on mukana vapaaehtoisena toimivien kokemusasiantuntijoiden koordinoinnissa ja ohjaamisessa Jyväskylässä, koska Exp3rt-hanke toimii Tampereen toimistolta käsin.

4.2.2 Kouluttajatiimi

YAD:n ensimmäisen Kouluttaja-koulutuksen käyneet vapaaehtoiset (10 nuorta) kouluttavat omilla alueillaan nuorten kanssa työskenteleviä ammattilaisia käyttämään YAD:n toiminnallisia päihdekasvatusmenetelmiä osana työtään. Vapaaehtoisten kouluttajien tarjoama koulutus kulkee nimellä Kättä pidempää. Tavoitteena on, että vuonna 2020 vapaaehtoiset kouluttajat pitävät 20 Kättä pidempää -koulutusta eri puolella Suomea. Lisäksi syksyllä 2020 järjestetään uusi 3:n opintopisteen laajuinen Kouluttaja-koulutus, johon on tavoitteena saada kymmenen osallistujaa. Koulutus koostuu laadukkaasti päihdekasvatuksen teoriaan perehdyttävästä verkkokoulutusosuudesta sekä 10 tunnin lähiopetuksesta, jossa harjoitellaan esiintymis- ja kouluttajavalmiuksia. Lisäksi koulutus sisältää harjoituskoulutuksen pitämisen sekä vertaisarvioinnin.

4.3 Paikallistoiminnan tiimi

YAD:n paikallistoiminta edustaa nuorten vapaata kansalaistoimintaa ehkäisevässä huumetyössä. Toiminta rakentuu pitkälti paikallisista lähtökohdista sekä paikallisista toimijoista käsin. Paikallistoiminta on linkki alueen nuorille päihdeettömään toimintaan ja muihin YAD:n toimintoihin. Paikallistoiminta mahdollistaa päihdeettömän ajanvieton ja paikallisiin tapahtumiin osallistumisen, joiden kautta nuorten on helppo löytää toimintaan mukaan. Paikallistiimejä perustetaan nuorilta tai paikkakunnalta nousseesta aloitteesta lähtien YAD:n työntekijöiden opastuksella.

Paikallistoimintaan osallistuvien vapaaehtoisten on mahdollista kouluttautua, kasvattaa osaamistaan ja saada tietoa YAD:n koulutuksissa. Lisäksi paikallistoiminnasta vastuussa oleville vapaaehtoisille eli tiiminvetäjille on tarjolla henkilökohtaista ohjausta toiminnan suunnitteluun työntekijöiden toimesta. Ohjauksen tukena toimivat paikallistoiminnan opas ja tiimin ohjausmalli. Arviointia ja paikallistyyön dokumentointia varten kootaan sosiaalinen tilinpito vuosittain.

Vuoden 2020 tavoitteena on tukea ja ylläpitää jo olemassa olevia paikkakuntia sekä tarjota uusille paikkakunnille nuorisotyössä toimiville YAD:n paikallistiimin perustamista työkaluksi omaan ehkäisevään huumetyöhön. Vuonna 2020 tavoitteena on saada kaksi uutta paikallistiimiä. Uusien paikallistiimien perustamista helpottamaan on käytössä kaksi työkalua: kaksipäiväinen *Paikallistiimin Kickstart* -koulutus sekä kymmenen tapaamiskerran toimintapaletti. Vuoden 2018 aikana kehitetty *Paikkarin pikaopas paikkarivastaaville* toimii myös hyvänä tukena toiminnassa. Tavoitteena on helpottaa paikallistiimitoiminnan käynnistämistä ja paikkakunnan oman näköisen toiminnan muodon löytämistä entisestään. Vuonna 2020 paikallistiimit järjestävät vähintään yhden leirin jäsenilleen.

4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi

YAD Street Team on ruohonjuuritasolla tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa, jonka tavoitteena on vaikuttaa nuorten huumeasenteisiin vertaisvaikuttamisen keinoin, sekä levittää tietoa YAD:sta ja tuoda esille YAD:n edustamia arvoja ja asenteita.

Street Teamin toiminta on verkon kautta ohjattua kansalaistoimintaa, johon voi osallistua anonymisti silloin kun itselle sopii, paikkakunnasta riippumatta. Nettisivuilta poimitaan halutut tehtävät ja tilataan tarvittaessa materiaali. Tehtävän suoritettuaan ja raportoituaan tiimiläinen saa pisteet, joita keräämällä voi hankkia erilaisia valitsemiaan Street Team -aiheisia palkintoja.

Tehtävät edistävät huumeviestintää ja ehkäisevää työtä ja tekevät yhdistystä tunnetuksi. Toiminta on samalla matalan kynnyksen kansalais- ja vapaaehtoistoimintaa eritoten YAD:n nuorimmille vapaaehtoisille. Street Team tarjoaa myös erillisen Kamaa somessa -verkkokoulutuksen, jonka tavoitteena on lisätä nuorten medialukutaitoa ja vahvistaa heidän omaa päihde- ja identiteettiä.

Street Teamin toimintaa ohjataan pääsääntöisesti Street Teamin omien nettisivujen ja sähköpostin kautta. Lisäksi Street Teamin kannalta olennaisia työkaluja ja toimintaympäristöjä ovat WhatsApp, Snapchat, Discord, Instagram, Facebook sekä YouTube.

Toiminnan kohderyhmänä ovat paitsi toimintaan osallistuvat vapaaehtoiset, myös heidän vertaisverkostonsa. Lisäksi toiminnassa otetaan erityisryhmänä huomioon käyttötaustaiset nuoret ja Street Teamin merkitys heille päihde- ja identiteettiä.

Street Teamin toiminnassa panostetaan nuorten osallisuuteen toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Arvioinnin pohjana toimii Street Teamille luotu sosiaalinen tilinpito. Vuoden 2020 painopistealueena on kasvattaa nuorten sitoutuneisuutta Street Teamiin sekä YAD:iin järjestönä. Vuonna 2020 tavoitteena on, että Street Teamissä on 400 aktiivista nuorta ja he toimivat kaikissa Suomen maakunnissa.

5. TUKITOIMINTA

YAD tarjoaa monipuolisesti tukea huume- ja päihderiippuvuudesta toipuville nuorille aikuisille. Toipuvat voivat tilanteensa ja voimavarojensa mukaan osallistua yhdistyksen vapaaehtoistoimintoihin ja ottaa vähitellen lisää vastuuta. Tärkeää on mahdollistaa toipujien oman kokemuksen ja taustan kääntäminen vahvuudeksi ja myönteiseksi resurssiksi, jota voi hyödyntää ehkäisevässä työssä, vaikuttamistoiminnassa tai vertaistuen lähteenä.

YAD:n yhteisö pyrkii olemaan kannustusta ja tukea tarjoava yhteisö, jossa toipuva voi löytää päihhteettömiä ajanvietteitä, kavereita sekä saada ohjausta ja neuvontaa. Yhteisön tuki, osallisuuden tunne ja ryhmään kuulumisen ovat tärkeitä elementtejä päihdetoipumisen ja päihdetoipujan identiteettityön tukena.

Vuonna 2020 YAD:n tukitoiminnan muotoja yhteisön jäsenilleen antaman tuen lisäksi ovat tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalvelus, kokemusasiantuntijuus sekä tukileiri- ja retkitoiminta.

5.1 Tukityöllistäminen

YAD tarjoaa työharjoittelu-, työelämävalmennus- tai kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia toipuville nuorille aikuisille. Tavoitteena on tarjota työllistysjakso neljälle nuorelle vuosittain. YAD tarjoaa yhdyskuntapalveluspaikkoja nuorille aikuisille, joiden rikoksiin on liittynyt päihteiden käyttöä. Yhdyskuntapalveluksen kautta nuoren toivotaan saavan tukea päihteistä irrottautumiseen sekä uusia näkökulmia ja välineitä käsitellä päihde- ja huumeekysymyksiä osallisuuden ja toiminnan kautta.

5.2 Kokemusasiantuntijuus ja kokemustieto

Vuonna 2018 käynnistyi YAD:ssa kolmas kokemusasiantuntijuushanke, Exp3rt – kohtaava kokemusasiantuntijuus. Aikaisemmissa hankkeissa kehitettyjen työmuotojen ohella Exp3rt kehittää kohtaavan kokemusasiantuntijuuden mallia, missä kokemusasiantuntijat ovat mukana nuorten aikuisten arjessa esimerkiksi työpajoilla ja etsivän työn asiakastapaamisissa. Kokemusasiantuntijat tulevat olemaan yksi voimavara ja sisällön kehittäjä myös keväällä 2018 alkaneen Itse mutta ei yksin -hankkeen Jumipuisto-verkkoyhteisössä. Kokemustiedolla on ollut keskeinen rooli myös tammikuussa 2018 käynnistyneen ESR-rahoitteen Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille -hankkeen oma-apu -välineiden rakentamisessa. Nämä kaikki hankkeet jatkuvat vuonna 2020.

5.3 Tukileiri- ja retkitoiminta

Vuonna 2020 on tavoitteena järjestää yksi tukileiri, joka voidaan järjestää joko yhteistyössä (esim. KRIS ry:n ja SPARTAK ry:n kanssa) tai yksin.

Tämän lisäksi paikallistiimit järjestävät vähintään yhden yhteisen leirin/retken. YAD:n leiritoiminnan tavoitteena on lisätä vapaaehtoisten osallisuutta ja tukea vapaaehtoisten hyvinvointia.

6. VIESTINTÄ

Vuonna 2020 tärkeimpänä viestinnällisenä tavoitteena on viestinnän tehtävien koordinointi niin, että niitä toteuttavat yhä useammat vapaaehtoiset ja työntekijät. Vapaaehtoisten osallisuutta viestinnässä toteutetaan erityisesti uuden vapaaehtoistiimin, Viestinnän iskuryhmän, kautta. Viestinnän iskuryhmää koordinoi ja ohjaa järjestötiedottaja. Viestinnän iskuryhmän ohjauksessa hyödynnetään vuonna 2019 luotua tiimimanageria.

Tavoitteena vuonna 2020 on toteuttaa viestintää nuorilta nuorille -periaatteella, innostaa uusia nuorten kohderyhmiä mukaan toimintaan ja laajentaa toimintakenttää uusille areenoille. Vastuullisen päihdeviestinnän teemaa jatketaan nuorten kanssa toimiville aikuisille suunnatuilla koulutuksilla ja materiaaleilla.

YAD:n työntekijöiden käytössä on vuonna 2019 laadittu ”Viestintä YAD:ssa” -opas, joka sisältää ohjeita viestinnän toteuttamiseen käytännössä. Opas antaa vinkkejä koulutus- ja tapahtumaviestintään, sosiaalisen median hyödyntämiseen, verkkoviestintään, kriisiviestintään sekä uuden vapaaehtoistiimin (Viestinnän iskuryhmä) hyödyntämiseen viestinnässä.

6.1 Sisäinen viestintä

Jäsenlehti Yadilainen ilmestyy edellisvuosien tapaan 4 kertaa vuodessa. Sähköinen uutiskirje Yaddikti (6 krt/v) on tilattavissa YAD:n sivuilta. Vapaaehtoisviestintää erityisesti sosiaalisessa mediassa toteutetaan nuorilta nuorille -periaatteella.

Työyhteisön sisäistä viestintää toteutetaan sähköisten projektinhallintatyökalujen avulla. Viestintää palvelevat myös työraportit, sähköiset viikkopalaverit, työyhteisön tapaamiset sekä google-työkalut.

6.2 Ulkoinen viestintä ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen

YAD:n tärkeintä vaikuttamistyötä on tiedostavuuden lisääminen huumeekysymyksissä. Vastuullisen päihdeviestinnän teemaa jatketaan nuorten kanssa toimiville aikuisille suunnatuilla koulutuksilla ja materiaaleilla. Vastuullisuudella tässä yhteydessä tarkoitetaan sitä, että päihdeviestintää tehdessä huomioidaan, ettei viestillä tahattomasti tai tahallisesti vahvisteta haitallisia stereotyyppioita. Myös marginalisoivasta ja leimaavasta termistöä pitäisi pyrkiä eroon. YAD pyrkii omalta osaltaan edistämään vastuullista päihdeviestintää aidon dialogin, monipuolisten näkökulmien ja eri toimijoiden oman äänen kuuluville saamisen kautta.

Vuosittain toistuvia kampanjoita ja teemaviikkoja, joihin YAD osallistuu, ovat YAD:n oma 419-kannabiskampanja (www.yad.fi/419), kansainvälinen Overdose Awareness Day, Nuorisotyön viikko sekä Ehkäisevän päihdetyön viikko.

Medianäkyvyyteen ja kampanjoiden suunnitteluun panostetaan ja tiedotteita julkaistaan aktiivisesti. Yhteistyöverkoston uutiskirjeitä hyödynnetään ammattilaisille suunnatussa viestinnässä.

6.3 Materiaalit ja aineistot

Yhdistyksen keskeiseksi toiminnaksi on muodostunut ajantasaisen ja nuoria puhuttelevan info- ja asennemateriaalin tuottaminen päihteistä. Vuonna 2020 materiaaleja ajanmukaistetaan ja päivitetään tarvittaessa. Asennemateriaalia tuotetaan kampanjoiden, ilmenevien trendien sekä nuorten toiveiden ja tarpeiden mukaisesti.

Vuonna 2020 laajennetaan kohderyhmää: tavoitteena on kääntää yhdistyksen materiaaleja ruotsinnosten lisäksi eri maahanmuuttajaryhmät tavoittaville kielille.

Info- ja esitemateriaalia voi tilata yhdistykseltä ehkäisevän päihdetyön tarkoituksiin. YAD:n valikoimaan kuuluu neljä erilaista päihdekasvatusmenetelmää, joita markkinoidaan nuorten kanssa toimiville. Vuonna 2020 päihdekasvatusmenetelmien levittämisen valtakunnallisuutta toteutetaan kouluttajakoulutuksen käyneiden kautta: yhdistyksen nuoret vapaaehtoiset voivat itse kouluttaa lähialueellaan nuorten kanssa työskenteleviä toiminnallisten päihdekasvatusmenetelmien käyttöön.

6.4 Verkkosivut ja sosiaalinen media

Vuonna 2020 YAD ylläpitää kuutta eri verkkosivustoa: www.yad.fi, www.yad.fi/streetteam, www.jumipuisto.fi, www.kannabishanke.fi, www.kannabis.eu ja www.huumebiisit.fi

Pääsivuston (www.yad.fi) kautta julkaistaan toiminnan, ajankohtaisten uutisaiheiden sekä tapahtumien ja osallistumismahdollisuuksia. Huumausainekohtainen tieto on sivuilla omana osiona (www.huumeet.fi), ja aikaisemmin omalla sivullaan ollut Kiinnostaako huumeet -ajankohtaisblogi on siirretty sivuston alle.

YAD:lla on käytössään kolme työntekijöiden ja vapaaehtoisten ylläpitämää blogia: Kiinnostaako huumeet? -blogi osana pääsivustoa, festariblogi (www.yadinfopisteilla.wordpress.com) ja Street Teamin blogi (www.yad.fi/streetteam). Blogisivujen kautta ylläpidetään ajantasaista keskustelua ja tuodaan esiin näkökulmia ehkäisevään huumetyöhön. Blogit toimivat myös toiminnan laadullisen raportoinnin ja dokumentoinnin muotona.

YAD:n viestintää sosiaalisessa mediassa toteutetaan kohderyhmät huomioiden. Nuorten suosimissa kanavissa (YouTube, Instagram) sisältöä tuotetaan nuorilta nuorille -periaatteella. Twitter-viestintä kohdennetaan erityisesti päihde- ja nuorisolan ammattilaisille. Facebookia hyödynnetään huumeisiin liittyvän tiedostavuuden lisäämiseen, kannanottoihin ja koulutus- ja tapahtumamainontaan sekä nuorille että ammattilaisille. WhatsAppia käytetään pienempien vapaaehtoisryhmien ja paikallisosastojen jäsenten väliseen sisäiseen viestintään.

7. KEHITTÄMIS- JA ASIAANTUNTIJATOIMINTA

YAD:n kehittämis- ja asiantuntijatoimintaan kuuluu erillisillä hankerahoituksilla kustannettavat projektit, joiden tavoitteena on kokeilla ja kehittää erilaisia päihdetyöhön sopivia toimintamalleja sekä asiantuntijatoiminta, jonka puitteissa järjestön työntekijät ja toisinaan vapaaehtoisetkin järjestävät koulutuksia nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille tai päihdetyön ammattilaisille. YAD:n työntekijät toimivat aktiivisesti useissa valtakunnallisissa ja paikallisissa päihdetyön verkostoissa. Järjestön sisäiseen kehittämiseen liittyy toiminnan seuranta- ja arviointimallit.

7.1 Kehittämisprojektit

7.1.1 Exp3rt – Kohtaava kokemusasiantuntijuus (2018–2020)

Hanke jatkaa YAD:n kahta edellistä kokemustiedon hanketta (Expa ja Exp2) sekä niissä kehitettyjä Toni- ja Ränni-menetelmiä. Uutena toimintona hankkeessa kehitetään kokemusasiantuntijalähtöinen nuorten pienryhmissä tapahtuva päihdehaittoja ehkäisevä työmalli nuorille ja nuorille aikuisille. Pienryhmien lisäksi kehitetään myös kertaluonteisia yksilökohtaamista asiakastapaamisten tueksi. Kohtaava kokemusasiantuntijuus pilotoidaan ja kehitetään Tampereella. Hanketta hallinnoi yksi työntekijä ja hänen rinnallaan kaksi päihdekuntoutujaa, joista toinen opiskelee oppisopimuksella sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa ja toinen kasvatuksen ja ohjauksen perustutkintoa.

Hankkeen aikana YAD:n vapaaehtoistyöhön koulutetaan kokemusasiantuntijoita keskimäärin kaksi kertaa vuodessa.

7.1.2 Itse mutta ei yksin -hanke 2018–2020

Keväällä 2018 alkanut STEA-rahoitteinen Itse mutta ei yksin -hanke. Hankkeessa on luotu valtakunnallinen Jumipuisto-verkkopalvelu 15–29-vuotiaille nuorille, joilla on huumeiden kokeilu- tai käyttötausta tai he kuuluvat muuten riskiryhmään. Hankkeen tavoitteina on heidän hyvinvointinsa edistäminen arjen toiminnallisen tekemisen, nuoren oman pohdinnan, tiedon tarjoamisen ja yhteisöllisyyden kautta sekä huumeiden käytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Jumipuisto- verkkopalvelussa hyödynnetään YAD Street Team -toimintamallista saatua kokemusta sekä sen olemassa olevaa, hyväksi ja toimivaksi todettua verkkosivupohjaa. Palvelun tarkoituksena on tarjota tietoa, tukea ja toimintaa huumeiden käytön vähentämiseen tai käytön lopettamiseen ja huumeettoman identiteetin vahvistamiseen.

Verkkopalvelun tehtävät jakautuvat kolmeen kategoriaan:

- Toimi: Toimintaan ohjaavia tehtäviä, päihteetöntä vapaa-ajan viettoa ja omien asioiden hoitoon ohjaavia tehtäviä.
- Tieto: Tehtävät ohjaavat luotettavan tiedon etsintään eri aiheista.
- Pohdi: Tehtävät kannustavat pohtimaan omaa käyttöä, suojaavia ja uhkaavia tekijöitä sekä kokemustiedon hyödyntämistä kokemustietopankin välityksellä.

Jumipuiston verkkoyhteisöä alettiin rakentamaan vuoden 2019 syksyllä perustamalla hankkeelle oma kanava Discord palveluun. Yhteisöön ohjataan palvelun käyttäjiä tehtävän avulla. Vuoden 2020 tavoitteena on kasvattaa verkkoyhteisöä uusilla palvelun käyttäjillä sekä aloittaa teemoitetut keskustelut. Keskusteluiden teemat ovat palvelun käyttäjien päätettävissä jumipuisto.fi -sivuilta löytyvät äänestyksen kautta.

Mukaan toimintaan tavoitellaan 100 rekisteröitynyttä nuorta vuodessa. Tavoitteena on, että näistä nuorista vähintään kolmasosa kiinnittyy palveluun. Kohderyhmien lisäksi hyödynsaajia ovat lisäksi nuorten vertaisverkostot ja läheiset. Hyödynsaajia ovat myös eri nuoriso- ja sosiaalialan toimijat, jotka voivat hyödyntää tehtävä- ja tietopankkia oman työnsä välineenä. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat mm. A-Klinikkasäätiö, Ensi- ja turvakotien liitto sekä Nyyti ry.

Hankkeelle haetaan jatkohanketta toiminnan edelleen kehittämiseen, markkinointiin kohderyhmälle sekä toiminnan mallintamiseen ja juurruttamiseen. Jatkohankkeen on tarkoitus alkaa nykyisen hankkeen päättyessä toukokuussa 2020.

7.1.3. Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille 2018–2020

Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille on EHYT:n ja YAD:n valtakunnallinen yhteishanke, jonka rahoittajana toimii ESR. Hanke toteutetaan 2018–2020. Hankkeessa on yhteensä kuusi työntekijää, joista EHYT:llä kolme (kaksi Helsingissä ja yksi Oulussa) ja YAD:lla kolme (kaksi Tampereella ja yksi Jyväskylässä).

Hankkeen tavoitteena on luoda kannabisinterventiomalli nuoria kohtaavien aikuisten tueksi. Hankkeesta hyötyvät kannabista käyttävät nuoret, jotka saavat hankkeessa kehitettävän interventiomallin avulla tukea kannabiksen käytön lopettamiseen tai vähentämiseen ja sitä kautta paremmat mahdollisuudet kiinnittyä opiskeluihin ja/tai työelämään.

Hankkeen tavoitteena on:

1. Havahduttaa kannabiksen käyttäjät tunnistamaan käytön riskejä.
2. Tarjota kannabiksen käyttäjille välineitä omaehtoiseen käytön vähentämiseen ja lopettamiseen.
3. Kokemustiedon hyödyntäminen hankkeen eri vaiheissa.
4. Vähentää erityispalveluiden tarvetta.
5. Lieventää kannabiksen käytöstä aiheutuvaa leimaa.
6. Vahvistaa opiskelu- ja työelämävalmiuksia.
7. Juurruttaa toimintamallit nuoria kannabiksen käyttäjiä kohtaavien ammattilaisten keskuuteen.

Näihin tavoitteisiin päästään seuraavilla toimenpiteillä:

1. Selvitetään kannabiksen käyttö ja merkitys nuorten keskuudessa hankkeen alkuvaiheessa.

2. Kartoitetaan ja tuotetaan saataville parhaat mahdolliset oma-apumallit kansainvälisesti, eri alustoilla.
3. Luodaan interventiomalli nuorten kannabiksen käytön lopettamisen ja vähentämisen tueksi. Interventiomalli sisältää oma-apumallin sekä materiaalia ja menetelmiä ammattilaisten käyttöön.
4. Nuoret, joilla on kokemusta kannabiksen käytöstä, ovat mukana interventiomallin luomisessa.
5. Koulutetaan nuoria kohtaavat ammattilaiset hankkeen mallin mukaisesti.
6. Hyödynnetään yhteistyötahoja, ollaan aktiivisia verkostoissa ja tarjotaan asiantuntijuutta niihin.
7. Kampanja stigman vähentämiseksi.
8. Arvioidaan interventiomallia suunnitelman mukaisesti.
9. Hallinnoidaan hanketta riittävillä resursseilla.

Hankkeen tuloksena tietämys kannabiksesta lisääntyy ja sitä kautta myös leimaantuminen kannabiksen käyttäjien osalta vähenee. Aiempaa suurempi joukko lopettaa tai vähentää kannabiksen käyttöönsä, jota kautta heidän syrjäytymisriskinsä vähenee.

Vuoden 2019 loppusyksystä kannabishankkeessa toteutetaan valtakunnallinen kampanja stigman poistamiseksi ja avataan oma-apusivusto kannabista käyttäville osoitteeseen kannabis.eu. Lisäksi hankkeessa on koulutettu valtakunnallisesti kannabista käyttäviä nuoria työssään kohtaavia ammattilaisia.

Vuonna 2020 julkaistaan kannabiksen lopettamiseen ja vähentämiseen tarkoitettu muutossuunnitelmalomake, jatketaan kannabisinterventiokoulutuksia ja tehdään ulkoinen selvitys hankkeessa tuotetun interventiomallin (tai sen osien) vaikuttavuudesta.

7.2 Verkostoyhteistyö, koulutus- ja konsultaatiotoiminta

Yhdistyksen työntekijät osallistuvat paikallisiin ja valtakunnallisiin yhteistyöverkostoihin ja -ryhmiin sekä eri hankkeiden ohjausryhmiin. Valtakunnallisen vaikuttamisyhteistyön keskeisiä foorumeita ovat ehkäisevän päihdetyön järjestöjen valtakunnallinen verkosto sekä sen alainen huumetyöryhmä. Street Team -toiminnan myötä YAD on liittynyt myös Nusuvefoon (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi). Yhteistyötä tehdään kuntien ja alan järjestöjen kanssa erityisesti toimistopaikkakunnilla. Yhteistyössä panostetaan siihen, että se edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista ja on linjassa YAD:n toimintamuotoihin, ideologiaan ja strategiaan.

YAD:n työntekijät ja koulutetut vapaaehtoiset myös kouluttavat ja pitävät puheenvuoroja seminaareissa ja alan koulutuspäivillä. Osa YAD:n järjestämistä koulutuksista on suunnattu nuorisotyön ja ehkäisevän päihdetyön ammattilaisille. Yhdistykseltä voi myös tilata päihdekasvatuksen menetelmäkoulutusta sekä muuta räätälöityä koulutusta. Yhdistyksen työntekijät neuvovat ja ohjaavat päihdekasvatuksen ja päihdeteemapäivien toteutuksessa. YAD on kehittänyt neljä päihdekasvatusmenetelmää (*Oma asia?*, *Väitteitä päihhteistä*, *Addiktiokortit* sekä *Mielikuvani päihhteistä*), joista 2019 käännettiin kaksi myös ruotsin kielelle. Näiden menetelmien koulutusta ja levitystä jatketaan vuonna 2020.

7.3 Toiminnan seuranta ja arviointi

Tiimiohjausmallin myötä dokumentoinnin ja seurannan muodot kirjataan ja rakennetaan sisään jokaiseen tiimiin. Tämä edesauttaa arviointia varten tarvittavan datan keruuta ja käsittelyä sekä toiminnan arviointia. Kustakin YAD:n tiimistä tehdään vuosittain sosiaalinen tilinpito. Sosiaalisen tilinpidon menetelmin pystytään tuomaan esiin toiminnan laadullisia ulottuvuuksia ja merkityksiä.

Työntekijät seuraavat ja arvioivat työnsä etenemistä työraporteissa 6 krt/v. Lisäksi hallitus ja työyhteisö kokoontuvat suunnittelemaan ja arvioimaan työn tuloksia 2 krt/v.

8. RESURSSIT

8.1 Vapaaehtoiset

Yhdistyksessä toimivat vapaaehtoiset ovat 13–35-vuotiaita nuoria ja nuoria aikuisia. YAD:n keskeinen voimavara ja vahvuus on nuorilta nuorille suuntautuva asenteisiin vaikuttaminen. Liittyessään YAD:hen nuori ottaa samalla kantaa huumeettoman elämän puolesta. Vapaaehtoisena voi toimia, vaikka ei olisi yhdistyksen varsinainen jäsen ja päinvastoin. Tiimijäsenyydet ja erilaisten nettiyhteisöjen jäsenyydet ovat tulleet voimakkaasti perinteisen jäsenmaksujäsenyyden rinnalle.

Vapaaehtoiset ovat mukana eri syistä, jotkut aatteen ja mielekkään toiminnan vuoksi, toiset riippuvuustautansa johdosta, osa yhdistää YAD:n toimintaa opintoihinsa. Vapaaehtoisten rekrytoiminen on entistä haastavampaa ja YAD pyrkiikin tiimiohjauksen keinoin tarjoamaan monipuolisesti erilaisia vapaaehtoistehtäviä aina anonyymistä matalan kynnyksen osallistumisesta vastuullisempiin tehtäviin.

Vapaaehtoisten toimintamahdollisuuksia vahvistetaan entisestään tarjoamalla heille mahdollisuutta kouluttautua YAD:n päihdekasvatusmallien kouluttajiksi ja lisätä sen kautta ehkäisevän työn osaamista omalla lähiseudullaan.

8.2 Hallitus

Yhdistyksen hallitus koostuu 4–8 yhdistyksen jäsenestä. Tavoitteena on muodostaa hallitus järjestöä tuntevista ja sen toimintoihin osallistuneista, mutta myös alan ammatillisista osaajista. YAD:n hallitus on aidosti jäsenhallitus ja jäsenkentän ääni kuuluu hallituksen toiminnan kautta. Vuodesta 2016 lähtien jokaiselle hallituksen jäsenelle on kirjattu ”työtehtävät” jokaisessa YAD:n tiimissä sekä työntekijä, jonka työraportit hänen tulee lukea ja kommentoida. Tämä on lisännyt työyhteisön ja hallituksen yhteistyötä.

8.3 Työntekijät

Tavoitteena on, että yhdistyksessä työskentelee vuoden 2020 aikana 15-16 työntekijää. Vakituksena henkilöstönä yhdistyksessä toimii toiminnanjohtaja, järjestötiedottaja, kaksi ehkäisevän huumetyön suunnittelijaa, verkkovapaaehtoistyön suunnittelija sekä järjestösihteeri. STEA:n hankkeissa työskentelee vuonna 2020 tulee työskentelemään yhteensä 6-7 työntekijää, joista neljä oppisopimuksella. ESR-rahoitteisessa Kannabishankkeessa työskentelee YAD:lla kolme työntekijää.

Varsinaisten työntekijöiden lisäksi yhdistys tukityöllistää mahdollisuuksien mukaan huumetaustan omaavia kuntoutuvia nuoria aikuisia sekä omia nuoria vapaaehtoisia. Alan harjoittelijoita ja opiskelijoita otetaan mahdollisuuksien mukaan.

8.4 Toiminnan rahoitus

8.4.1 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana toimii Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus STEA, jolta yhdistys saa yleisavustusta sekä projektirahoitusta hankkeisiin. Lisäksi 2018 alkoi kolmivuotinen ESR-rahoitteinen hanke. Vuonna 2020 pienempiä avustuksia haetaan joiltakin säätiöiltä (Ragnar Ekberg, Stiftelsen den Sjunde Mars, Wihuri-säätiö tai Sohlbergin säätiö) sekä Aluehallintovirastolta. Lisäksi paikallistiimien kotikunnat tukevat usein paikallista toimintaa, merkittäviä avustukset ovat toimistopaikkakunnilla.

Valtakunnallinen yhdistys ei suoraan rahoita paikallistiimien toimintaa, vaan panostus on ennen kaikkea toimintapuitteiden, tapahtumien ja koulutusten järjestämistä, materiaalipalvelua sekä muuta työntekijöiden ohjaus- ja työpanosta. Paikallistiimit saavat kuitenkin 25 % alueensa jäsenmaksuista ja uudet paikallistiimit voivat hakea pientä starttirahaa toimintaansa valtakunnalliselta yhdistykseltä.

8.4.2 Myyntitoiminta ja varainhankinta

YAD myy tuottamaansa logo-, tieto- ja päihdekasvatusmateriaalia toimintansa tueksi ja aatemaailmansa levittämiseksi. Tällaisia tuotteita ovat muun muassa yhdistyksessä kehitetyt päihdekasvatuksen menetelmäkortit, joiden avulla nuorten ja nuorten aikuisten kanssa työskentelevät voivat ohjata erilaisia keskustelevia päihdekasvatuksellisia harjoituksia. YAD:n tuottamia Kannabis Mythbuster -esitteitä (suomeksi ja ruotsiksi) myydään omakustannehintaan. Materiaalimyynnillä ei pyritä tuottoihin, vaan pikemmin kattamaan painatus-, hankinta- ja suunnittelukuluja.

Ulkoistetusta varainhankinnasta päätetään tapauskohtaisesti toimintavuosi kerrallaan. Vuonna 2020 toimitaan varainhankkijan (Kustannus Ampiainen Oy) kanssa seinäkalenterin ja päihdekasvatusvihkosen myymiseksi yhdistyksen tukijoille. Yksityiset henkilöt tai yritykset voivat lahjoittaa varoja yhdistykselle, tätä varten yhdistys hakee keräyslupaa.